

Raisonin sivistyslautakunnalle

Toivomme, että palveluverkon kehittämisessä huomioidaan seuraavat seikat:

- Opettajat tuntevat kouluarjen. Toivomme, että opettajia otetaan kaikista yksiköistä, myös varhaiskasvatuksesta, mukaan palveluverkon suunnitteluun.
- Raisonin alueella jokaisella oppilaalla on oltava oikeus tasa-arvoiseen opetukseen. Esim. valinnaisuuden ja oppimisen tuen mahdollisuus tulee olla samanlainen jokaisella oppilaalla.
- Todellinen yhtenäiskoulu toimii yhden katon alla. Toisistaan fyysisesti erillisiä yksiköitä ei pidä liittää hallinnollisesti yhtenäiskouluksi. Tällaisessa tilanteessa henkilöstön on vaikea toteuttaa pedagogisia näkemyksiään ja yhtenäiskoulun hyvät puolet eivät toteudu.
- Riittävät johtamisresurssit tulee taata jokaiselle yksikölle ja koulutusasteelle. Lähiesimiehen on oltava läsnä yksikössä joka päivä (jokaisessa toimipisteessä oma lähiesimies).
- Kuka toimii johtajana? Varhaiskasvatuksen esimiehillä on eri kelpoisuusvaatimukset kuin perusopetuksen esimiehillä.
- Pedagoginen johtajuus: esimiestyöskentelyn pitää tukea pedagogista toimintaa. Esimiesten resursoinnissa on syytä huomioida pedagogisen johtajuuden tarve.
- Henkilöstöllä tulee olla riittävästi aikaa ja resursseja työstää henkilökunnan kanssa uudenlaista toimintakulttuuria. Yhtenäiskoulu ei synny siitä, että rakennetaan niin iso rakennus, että kaikki mahtuvat saman katon alle. Me-hengen luominen vaatii määrätietoista työskentelyä yhteisen hyvän löytämiseksi. Erityisesti käynnistysvaiheessa tarvitaan riittävästi koko henkilöstön yhteisiä, eri työehtosopimusten mukaisia (OVTES / KVTES) kehittämispäiviä.
- Jos perusopetuksen kanssa samassa rakennuksessa toimii päiväkotiki, tulee huomioida tauko-, työskentely- ja kokoustilojen tavoitettavuus ja erilaiset työaikajärjestelmät. Esim. koulun opettajankokouksia ei voi järjestää taukotilassa, koska samaan aikaan päiväkodin henkilökunnalla saattaa olla SAK-aikaa tai tiimipalavereita.
- Koulussa tulee olla niin iso tila (juhlasali/liikuntasali/ruokasali), että sinne mahtuvat kaikki varhaiskasvatuksen ja koulun oppilaat sekä henkilökunta samaan aikaan. Ruokasalin käyttö "juhlatilana" on haasteellinen, sillä keittiöstä kuuluvat äänet häiritsevät ohjelmaa, tai tilan käyttöä rajoittaa ruokailuajat ja sen jälkeen siivoaminen vaatii oman aikansa.

- Koulutilojen iltakäyttöön on luotava pelisäännöt. Luokissa tulee olla lukittavat säilytystilat, johon opettaja voi jättää omia ja oppilaiden henkilökohtaisia materiaaleja. Varhaiskasvatuksen lapsilla on omia vara- ja sadevaatteita, jalkineita, leluja ym., joita ei kuljeteta kotiin päivittäin. Pitääkö iltakäyttäjillä olla omat varastotilat, esim. liikuntatiloissa? Kuka korvaa/siivoaa?
- Jokaisella oppilasryhmällä tulee olla omat, tarkoituksenmukaiset tilat. Tilojen muunneltavuus luo joustoa työhön ja tilojen käyttöön. Käytävä- ja aulatiloja voidaan käyttää liikkuvan koulun tai väliaikaisiin tarkoituksiin, mutta opetuksen järjestämiseen tarvitaan pysyviä luokkatiloja. Materiaalit ja opetusvälineet tulee olla käden ulottuvilla, ei erillisissä varastoissa, jotta niitä voidaan käyttää oikea-aikaisesti. Varhaiskasvatuksessa olevilla lapsilla tulee olla opetustilojen lisäksi asianmukaiset leikki- ja lepotilat.
- Kolmiportaisen tuen toteuttaminen ja inklusio lisäävät pienryhmätilojen tarvetta: jo rakennusvaiheessa tulee huomioida, että pienryhmätiloja / muunneltavia tiloja on riittävästi.
- Oppilaat tarvitsevat arkeensa pysyvyyttä ja säännönmukaisuutta sekä varhaiskasvatuksessa että koulussa. Jatkuva muutos aiheuttaa stressiä myös oppilaille.
- Työhyvinvoinnin kannalta opettajan oma luokkatila on tärkeä. Hyppytuntien aikana opettajalla tulee olla mahdollisuus rauhalliseen työskentelytilaan. Varhaiskasvatuksen opettajilla tulee olla käytössään pysyvä, rauhallinen työskentelytila, jota käytetään suunnittelu-, kehittämis- ja arviointityöhön (SAK-aika).
- Oppilaiden ja opettajien siirtymistä kesken koulupäivän yksiköstä toiseen tulee välttää.
- Nykyisen rakennuskannan käyttöä uuden palveluverkon pohjana tulee harkita tarkkaan. Tilojen tulee olla terveet ja muunneltavat, joten useat nykyisistä rakennuksista (kuten Vaisaari) eivät sovellu käyttöön massiivisillakaan korjauksilla, vaan niiden tilalle on rakennettava täysin uudet tilat.
- Kun palveluverkkoa lähdetään uudistamaan kokonaisvaltaisesti, tulee se viedä suunnitellusti (rakentaminen, kustannukset (myös henkilöstökulut) ja käyttöönotto) loppuun saakka. Koulutuksen järjestämisen kannalta olisi epätoivoinen tilanne, jos toteuttaminen alkaisi ja jäisi lopulta kesken.

Vaihtoehto A

Positiiviset

Esitetyistä malleista oppilaiden mahdollisuus valinnaisuuden toteutumiseen paras. Valinnaisainetarjonta on laaja ja valinnaisaineissa on mahdollista hyödyntää eri oppiaineille suunniteltuja luokkatiloja (kuvataide, kotitalous, fysiikka ja kemia, musiikki, käsityö). Mahdollistaa joustavan siirtymän 6. luokalta ja 7. luokalle (aineenopettajajärjestelmään): aineenopettajat tuntevat oppilaita jo osin.

Varhaiskasvatuksen kannalta:

- Viisivuotiaiden esiopetus päiväkodin puolella ja kuusivuotiaiden koulun puolella on hyvä ajatus. Esiopetus hyvä koulun yhteydessä, jotta koulu ja yhteinen toiminta koululaisten kanssa tulee jo tutuksi. Luokkatilojen on oltava esiopetukseen soveltuvat, ei luokkahuonemuotoiset. Esiopetuksen on oltava koulun yhteydessä varhaiskasvatuksen alaisuudessa, jotta suhdeluvut säilyvät.
- Mahdollistaa joustavat opetusryhmät esi- ja alkuopetukseen oppilaan taitotason mukaan puolin ja toisin.
- Vaikka 5-vuotiaiden esiopetusta onkin nyt kovasti tuotu pinnalle, lapsen kehityksen kannalta häneltä ei voi vähentää leikkiaikaa ja korvata sitä harjoittelemalla akateemisia taitoja.
- Oppiminen ja oppimisvalmiuksien vahvistaminen leikin avulla vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa on tärkeää.
- Varhaiskasvatus tarvitsee 5-vuotiaita malleiksi nuoremmille lapsille.

Negatiiviset

Miten kouluun kulkeminen järjestetään? Kasvavatko koulumatkat liian pitkiksi, jolloin oppilaita kuljetetaan kouluun autoin ja bussein? Väheneekö oppilaiden koulumatkaliikunta ja itsenäisen kulkemisen harjoittelu?

Nivelvaihe siirtyy toiseen paikkaan. Malli ei poista nivelvaihetta, koska toiminta järjestetään erillisissä yksiköissä.

Aiheuttaako 5-9-luokkalaisten koulu pienemmille oppilaille paineita omaksua teinikäytöstä jo entistä nuorempana?

Vaihtoehto B

Positiiviset

Mahdollistaa joustavan siirtymän 6. luokalta ja 7. luokalle (aineenopettajajärjestelmään): aineenopettajat tuntevat oppilaita jo osin.

Varhaiskasvatuksen kannalta:

- Esikoululaiset voivat hyvin jo toimia koulun tiloissa ja muutamassa paikassahan näin jo on. Kouluun siirtymisen kynnyks madaltuu, kun toimitaan jo eskarissa samoissa fyysisissä tiloissa.
- Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö toivottavasti lisääntyisi ja tiivistyisi.
- 5-8-vuotiaitten koulu, "pienien lasten koulu" – parhaimmillaan turvallinen, tukeva, vahvuuksia korostava joustava yhteisöllinen koulunkäynnin aloitus.

Negatiiviset

Miten saadaan alkuopetuksen opettajien opetusvelvollisuustunnit täyteen?

A-malliin nähden hiukan pienemmät valinnaisainemahdollisuudet.

2. ja 3. luokan väliin tuleva nivelvaihe on lapsen kannalta hankala, sillä koulunkäynnissä tapahtuu suuri muutos siirryttäessä 2. luokalta 3. luokalle (mm. uudet oppiaineet, usein myös luokanopettajan vaihtuminen).

Tarjotuista vaihtoehdoista huonoin.

Varhaiskasvatuksen kannalta:

- Mallissa lasten liian suuret kehitykselliset erot haasteena (suuret ikäjakaumat).
- Kärsiikö varhaiskasvatuksen vetovoima työskentely-ympäristönä entisestään, kun ”alimmalla portaalla” on vain pieniä lapsia?
- Jos vain 1-4-vuotiaat ovat päiväkodissa, isompien malli puuttuu. Viisivuotias on myös aivan liian pieni kouluympäristöön. Lisäksi nykyiset koulujen tilat on suunniteltu isompien lapsien tarpeita ajatellen. Ja mitä jos viisivuotiaiden eskari ei alakaan niin mitä he tekevät koulun tiloissa?

Vaihtoehto C

Positiiviset

Aito yhtenäiskoulumalli, jossa eri-ikäiset oppilaat ovat saman katon alla.

Joustavin malleista: mahdollistaa tilojen ja henkilöstön joustavan käytön sekä erilaiset pedagogiset mallit.

Nivelvaiheissa yhteistyö sisäänrakennettu.

Malli antaa isommillekin oppilaille luvan pysyä pidempään lapsina, kun välitunneilla on aina leikkiviä oppilaita.

Negatiiviset

Jokaiseen yksikköön pitää rakentaa tilat, jotka täyttävät eri oppiaineiden vaatimukset (kuvataide, fysiikka ja kemia, kotitalous, musiikki, käsityö), muuten oppilaat joutuvat siirtymään toiseen yksikköön saadakseen opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Valinnaisaineiden toteutumismahdollisuudet ryhmäkokojen puolesta suppeammat kuin suuremmissa yksiköissä. Miten järjestetään esim. 7.-9.-luokkalaisten valinnaiskielten (kuten espanja, ranska) opetus, kun yksiköistä ei tule järkevän kokoisia opetusryhmiä? Siirtyvätkö oppilaat yksiköstä toiseen?

Aineenopettajien siirtymät talosta toiseen tuovat kustannuksia.

Mikä on järkevä yksikön koko? Jos Raisiossa on 5-6 yksikköä, jääkö yksikön koko liian pieneksi?

Varhaiskasvatuksen kannalta huonoin vaihtoehto. Haittoja, jotka on mainittu muiden vaihtoehtojen kohdilla perusteluina.

Jatkokehitysehdotuksena A- ja C-mallien yhdistelmä. Kaksi (- kolme) konkreettista yhtenäiskoulua (C-malli), jotka toimivat saman katon alla. Lisäksi tarpeen mukaan reuna-alueille muutama A-mallinen alakoulu.

Raisiossa 13.6.2019

OAJ:n Raision paikallisyhdistyksen hallitus

Pirita Raatikainen, puheenjohtaja

Kaisa Alsi, sihteeri